

**Etapa județeană/a sectoarelor municipiului București a olimpiadelor naționale școlare
2026**

**Probă scrisă
ISTORIE
Clasa a XII-a**

- Timpul de lucru este de trei ore.
- Ambele subiecte sunt obligatorii.
- Se acordă 10 puncte din oficiu, care se adaugă la Subiectul I.
- Subiectele se tratează pe foi separate.

SUBIECTUL I

(40 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursele de mai jos:

A. „Instalarea lui Ladislau Kán în demnitatea voievodală s-a produs în cursul anului 1294, în împrejurările conflictului dintre regele Andrei al III-lea și Roland Borșa. [...] Asumarea și exercitarea nemijlocită a unor prerogative regale diferențiază net regimul instaurat de Ladislau Kán în Transilvania, după moartea regelui Andrei al III-lea, de cele ale predecesorilor săi. [...] Sprijinindu-se, în politica internă, pe nobilimea mijlocie transilvăneană, Ladislau Kán a încadrat întregul aparat administrativ și militar în subordinea sa cu reprezentanți ai acesteia. Congregația nobiliară a Transilvaniei a funcționat în permanență de-a lungul întregii sale domnii. După 1301, în condițiile create de asumarea de către voievod a unor prerogative suverane, s-au desfășurat și congregații lărgite, la care participau secui, sași și, uneori, nobili din alte provincii ale regatului.[...]”

În ce-i privește pe românii din Țara Făgărașului, aceștia au continuat să dețină un rol important în sistemul de apărare a granițelor Transilvaniei. Implicați în constituirea, pe versantul sudic al Carpaților, a unui district militar de frontieră cu reședința la Câmpulung, boierii făgărășeni au avut, potrivit unei tradiții consemnate de numeroase izvoare medievale, un rol important în întemeierea statului medieval Țara Românească. [...]

Invazia trupelor regale în Transilvania a avut loc abia după moartea lui Ladislau Kán (1315), ea fiind începutul unui război de durată. [...] Excluși de la deținerea oricăror demnități importante, nobilii transilvăneni au fost înlocuiți cu credincioși ai regelui din regiunile de la răsărit de Tisa și supuși, împreună cu ceilalți locuitori ai provinciei, unei exploatare abuzive din partea oamenilor acestuia. Această stare de lucruri s-a prelungit până la începutul domniei lui Ludovic de Anjou (1342-1382), care, motivat de aspirații de dominare a teritoriilor extracarpatiche, a inițiat o politică de apropiere față de stările Transilvaniei.“

(coord. I.- A. Pop, I. Bolovan, *Marea istorie ilustrată a României și a Republicii Moldova*)

B. „Succesele campaniilor poloneze împotriva Haliciului din anii 1340-1341 i-au oferit regelui Ungariei, Ludovic de Anjou, șansa de a declanșa o serie de acțiuni ofensive în teritoriile de la răsărit de Carpați. Anunțate, în regiunile din nord-vestul Moldovei, prin martirizarea la Siret, în 1340, a doi călugări franciscani, campaniile militare ungare în teritoriile est-carpatiche au fost inițiate în anul 1343, cele dintâi confruntări cu tătarii și cu aliații acestora fiind defavorabile trupelor regale. Reluate în anii 1345 și 1346, expedițiile ungare la răsărit de Carpați au înregistrat, de această dată, succese importante în urma cărora tătarii au fost respinși către țărmurile Mării Negre.

Pe teritoriile recent recucerite din exteriorul Carpaților de Curbură, ungurii au reînființat, în 1347, episcopia catolică a Milcoviei. În aceeași perioadă (1347-1349), Regatul Ungariei și-a extins dominația asupra voievodatului situat pe valea râului Moldova. În 1349, la data anexării de către polonezi a Cnezatului Haliciului, Ludovic de Anjou crease, pe valea Moldovei, o «marcă» de apărare în ale cărei structuri militare vasalii maramureșeni ai regelui dețineau un rol de importanță majoră. În cursul aceluiași deceniu au fost semnalate puternice tulburări în voievodatul vecin al Maramureșului provocate de afirmarea agresivă a politicii regale în detrimentul formelor tradiționale în care se exercitase, până în acel moment, autonomia acestei țări românești.”

(coord. I.- A. Pop, I. Bolovan, *Marea istorie ilustrată a României și a Republicii Moldova*)

C. „Astfel, Moldova incipientă, situată pe valea râului Moldova [...], era menită să îndeplinească un rol de stabilizare a frontierei răsăritene a regatului și să ofere o bază trainică avansului transcarpatin al maghiarilor. [...]

Prima episcopie romano-catolică din Moldova, organizată deja ca stat de sine stătător, a fost cea de la Siret, întemeiată în 1371. Din cauza mulțimii mari a catolicilor în Moldova și a împrăștiilor lor în teritoriu, în 1391, papa Bonifaciu al IX-lea a înființat o a doua episcopie romano-catolică, la Bacău. [...]

Între anii 1359 și 1360 existau semne că unitatea teritorial-politică formată în jurul târgului Baia manifestă tendința de a se desprinde din sistemul statal maghiar. Momentul era unul complex pentru Ludovic de Anjou, căci la sud de Carpați, în Valahia, fusese inaugurată o mitropolie ortodoxă, în frunte cu ierarhul Iachint de Vicina.”

(O. Pecican, *Istoria românilor de la origini și până astăzi*)

Pornind de la aceste surse istorice, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați un eveniment istoric din sursa **B**, menționând o cauză și o consecință ale acestuia, selectate din sursa **A**, respectiv din sursa **C**. **5 puncte**
2. Prezentați o instituție politică din spațiul intracarpatic, din secolele al XIII-lea – al XIV-lea precizată în sursa **A**, utilizând **și** două informații din această sursă. **7 puncte**
3. Scrieți o relație cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursa **B**, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (*cauză*, respectiv *efect*). **3 puncte**
4. Formulați, pe baza surselor **B** și **C** un punct de vedere referitor la organizarea vieții religioase din spațiul extracarpatic, susținându-l cu câte o informație selectată din fiecare dintre aceste surse. **7 puncte**
5. Prezentați două fapte istorice la care participă reprezentantul unei instituții centrale din spațiul românesc, în prima jumătate a secolului al XV-lea. **10 puncte**
6. Argumentați, prin două fapte istorice, un punct de vedere referitor la instituțiile centrale din spațiul intracarpatic în a doua jumătate a secolului al XVI-lea – secolul al XVIII-lea. **8 puncte**

SUBIECTUL al II-lea

(50 de puncte)

Elaborați, în patru-cinci pagini, un eseu despre *proiecte politice și constituții din secolele al XIX-lea - al XX-lea în spațiul românesc*, având în vedere:

- prezentarea a două asemănări între două proiecte politice elaborate în spațiul românesc între 1835-1850;
- prezentarea câte unei acțiuni politice desfășurate în perioada 1856-1859, în Moldova, respectiv în Țara Românească, referitoare la constituirea statului român;
- prezentarea unei constante în desfășurarea faptelor istorice din statul român în perioada 1862-1880;
- menționarea a două cauze și a unei consecințe ale modificărilor din domeniul constituțional din primele trei decenii ale secolului al XX-lea;
- argumentarea, prin două fapte istorice, a unui punct de vedere referitor la Constituțiile României din perioada 1931-1950.

Notă!

Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, evidențierea **relației cauză-efect**, argumentarea unui punct de vedere (prezentarea faptelor istorice relevante și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.